

90-річчя члена-кореспондента НАН України Н.М. ГУЛОЇ

12 червня 2026 р. відзначає 90-річний ювілей відома українська вчена-біохімік доктор біологічних наук, професорка, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, засновник відділу біохімії ліпідів Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України член-кореспондент НАМН України та НАН України **Надія Максимівна Гула**.

Н.М. Гула народилася в Києві в сім'ї відомих науковців-біохіміків: академіка НАН України М.Ф. Гулого і доктора біологічних наук, професора М.А. Коломійченко. У 1959 р. закінчила лікувальний факультет Київського медичного інституту, а в 1962 р. — аспірантуру при кафедрі біохімії КМІ і захистила кандидатську дисертацію. З 1965 по 1975 р. була старшим науковим співробітником Інституту ендокринології та обміну речовин МОЗ УРСР. З 1975 р. працює в Інституті біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України. У 1980—1992 рр. була керівником лабораторії культури тканин, на базі якої у 1992 р. створено відділ біохімії ліпідів, який очолила Надія Максимівна.

Н.М. Гула є засновником української школи ліпідології. Вона вивчає зміни ліпідного складу тканин за патологічних станів. Надія Максимівна вперше описала мінорні фосфоліпідні компоненти — N-ацилетаноламіни (NAEs) в клітинах нейробластоми C1300 N18 і досліджувала їхню біологічну дію. З використанням моделей патологічних станів організму встановлено протекторну дію NAEs за патології. Показано, що NAEs належать до ендоканабіноїдної регуляторної системи організму.

Результати досліджень Н.М. Гулої представлені у більш як 350 наукових публікаціях та 18 патентах України, зокрема на спосіб одержання і застосування препаратів на основі NAEs для лікування серцево-судинних хвороб, цукрового діабету, запалення та алергічних реакцій, хронічного стресу, захворювань, що супроводжуються нейрозапаленням і порушенням когнітивних функцій, та низки поширених вірусних інфекцій.

Н.М. Гула є почесним членом Українського біохімічного товариства, протягом багатьох років була головою Київського відділення УБТ, входить до складу редколегії видання «The Ukrainian Biochemical Journal».